

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614209767
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614209767.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov: matka Ing. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, okres V. N., zastúpená JUDr. Dušanom Jančim, advokátom, so sídlom v V. N., S. XXX a otec I. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, t. č. V. R. XXX, okres V. N., zastúpený JUDr. Milanom Tranovským, advokátom, so sídlom M. H. G. N. XXXX/X, V. N., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/72/2014-52 zo dňa 14. januára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/72/2014-52 zo dňa 14. januára 2015 vo výroku o výživnom na maloletú E. X. m e n í tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej E. výživným vo výške 120,00 Eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný poukazovať vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky maloletej, a to počnúc dňom 26.11.2014.

Vo zvyšnej časti návrh matky na určenie výživného z a m i e t a .

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zameškanom výživnom na maloletú E. a vo výroku o trovách prvostupňového konania z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bola maloletá E. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, zostáva n e d o t k n u t ý .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom maloletú E. X., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach (výrok I.). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej E. výživným v sume 180,00 Eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletej, od 26.11.2014 (výrok II.). Zameškané výživné na maloletú E., za obdobie od 26.11.2014 do 31.12.2014, vo výške 210,00 Eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky maloletej do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal súd právo na náhradu trov konania (výrok IV.).

V odôvodnení uviedol, že rodičia maloletej sú manželia, avšak nežijú v spoločnej domácnosti od 25.05.2014. Matka býva v spoločnej domácnosti s maloletou v rodinnom dome, ktorý bol postavený za trvania manželstva, podniká na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným menom Ing. Q. X. s čistým mesačným príjmom 736,42 Eur. Spláca úver na rodinný dom vo výške 473,00 Eur mesačne a

ďalší úver vo výške 107,00 Eur mesačne. Mesačný výdavok na plyn je 100,00 Eur, na elektriku 40,00 Eur. Otec je zamestnaný na Roľníckom družstve v Liptovskej Kokave s priemerným čistým mesačným príjmom 664,89 Eur. Byva v spoločnej domácnosti s priateľkou, jej dvoma deťmi a priateľom priateľkinej dcéry. Vyšší príjem je dosahovaný prácou nadčas. Priateľke prispieva na stravu a bývanie sumou 100,00 Eur mesačne. Maloletej E. platí stavebné sporenie sumou 50,00 Eur mesačne, poisťku spoločnú s jeho poisťkou. S maloletou sa stretáva jedenkrát za tri týždne, vlastní rodinný dom, ktorý stavali s manželkou. Na svojom účte vykazuje debet vo výške 1 600,00 Eur, ktorý bol použitý na dom. Maloletá je žiačkou tretieho ročníka základnej školy v Liptovskom Mikuláši, kde ju vozí matka cestou do práce. Stravuje sa v školskej jedálni (20,00 Eur mesačne), navštevuje školskú družinu (45,00 Eur ročne), je zdravá, navštevuje záujmový krúžok (2,00 Eur týždenne), dvakrát týždenne navštevuje plaváreň. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len k maloletej E.. Matka maloletej podala dňa 04.12.2014 návrh na rozvod manželstva, vo veci doposiaľ rozhodnuté nebolo.

Okresný súd aplikujúc ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, § 62, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine upravil rodičovské práva a povinnosti k maloletej E., nakoľko zhodnými výpoveďami rodičov mal preukázané, že od 25.05.2014 rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú od odchodu otca zo spoločnej domácnosti, pričom v jej starostlivosti neboli tvrdené a ani zistené žiadne nedostatky. So zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky súhlasil aj otec maloletej, ako aj kolízny opatrovník. Súd uložil otcovi maloletej povinnosť prispievať na výživu sumou 180,00 Eur. Pri určovaní výšky výživného vychádzal zo schopností a možností otca, jeho zárobkových možností a oprávnených potrieb maloletého dieťaťa. Pokiaľ výška priemernej mesačnej mzdy otca bola ovplyvnená výškou mzdy za mesiac 11/2014 (odmeny), okresný súd uviedol, že od mesiaca 07/2014 mzda otca každý mesiac presiahla čiastku 600,00 Eur. Vzhľadom na otcom tvrdené výdavky vo výške 100,00 Eur na bývanie a stravu, súd mal za to, že jeho príjmy mu umožňujú prispievať na výživu maloletej súdom určeným výživným. Ak kolízny opatrovník maloletého dieťaťa navrhoval pri určovaní výživného prihliadnuť ku skutočnosti, že otec platí maloletej stavebné sporenie, súd na túto skutočnosť neprihliadol, pretože stavebné sporenie nie je nevyhnutým výdavkom na výživu dieťaťa a predstavuje nadštandardnú platbu. Počiatok platenia výživného súd určil od podania návrhu a pokiaľ matka uviedla, že návrh si nepodala skôr z dôvodu, že sa s otcom maloletej dohodnú, uvedený dôvod nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného. Zameškané výživné vzniklo za obdobie od 26.11.2014 do 31.12.2014 vo výške 210,00 Eur a to v pomernej časti za 11/2014 za päť dní vo výške 30,00 Eur a vo výške 180,00 Eur za mesiac 12/2014. Pokiaľ ide o otcom uhradené výživné, toto nebolo možné započítať na zameškané výživné, nakoľko výživné bolo otcom uhradené v 10/2014 a 01/2015. V prípade dlžného výživného je vždy najskôr splatné bežné výživné, teda otcom uhradené výživné pokrylo dlžné výživné za mesiac 10/2014 a časť výživného za 01/2015, pričom za 01/2015 v čase rozhodovania súdu ešte zameškané výživné nevzniklo. Vzhľadom na výšku zameškaného výživného súd povolil otcovi lehotu troch mesiacov na zaplatenie.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p..

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa, a to proti výroku, ktorým bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej E. v sume 180,00 Eur (výrok II.), a proti výroku o zameškanom výživnom (výrok III.). Žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že jeho finančné pomery neumožňujú platiť výživné vo výške 180,00 Eur mesačne. Zdôraznil, že maloleté dieťa je zdravé, v súvislosti s tým nemá zvýšené výdavky na lieky, prípadne iné zdravotné pomôcky, je žiačkou tretieho ročníka základnej školy, stravuje sa v škole, nenavštevuje záujmové krúžky, ktoré by zvyšovali náklady na jej výživu. Po sčítaní mesačných výdavkov (okrem bežných výdavkov) tieto dosahujú čiastku 32,00 Eur mesačne. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že náklady na maloleté dieťa sú také, aby súd uložil otcovi platiť tak neprímerane vysoké výživné. Zastával názor, že prvostupňový súd v rozpore so zásadou primeranosti určil vysoké výživné vo výške 180,00 Eur mesačne, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že táto suma je neprímerane vysoká, vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca. Na výžive sa majú podieľať obaja rodičia podľa svojich možností a majetkových pomerov. U povinného rodiča sú rozhodujúce jeho reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné.

Matka vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnila sa s tvrdeniami otca v odvolaní, že po sčítaní mesačné výdavky na maloletú predstavujú 32,00 Eur mesačne. Výdavky na maloletú nepredstavujú len stravné a výdavky na školskú družinu, ale náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie potrieb maloletej, pričom medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón a iné. Súdom stanovené výživné vo výške 180,00 Eur označila za primerané, keďže otec v konaní tvrdil, že jeho jediné mesačné výdavky predstavujú náklady na bývanie a stravu v sume 100,00 Eur.

Kolíznym opatrovníkom maloletého dieťaťa vo vyjadrení k podanému k odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť, pretože je v možnostiach a schopnostiach otca plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletej v súdom stanovenej výške.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému možno podať tento opravný prostriedok, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.), v napadnutom výroku o určení výživného na maloleté dieťa zmenil tak, že uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej E. sumou 120,00 Eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky maloletej, a to počnúc dňom 26.11.2014 a vo zvyšnej časti návrh matky na určenie výživného zamietol postupom v súlade s ust. § 220 O.s.p., pretože v uvedenej časti neboli podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.) a ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.) a vo výroku o určení nedoplatku otca na výživnom podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a v závislom výroku o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b) O.s.p.) rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale na jeho podklade dospel čiastočne k nesprávnym skutkovým záverom a vec aj nesprávne právne posúdil, keď výška výživného na maloletú nezodpovedá jej odôvodneným potrebám a tiež osobným, majetkovým a zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca.

Podľa názoru odvolacieho súdu suma 120,00 Eur mesačne plne zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej. Maloletá E. je zdravá, jej potreby sú primerané veku, je žiačkou tretieho ročníka základnej školy. Okrem maloletej E. rodičia ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú. Po odchode otca zo spoločnej domácnosti matka zostala bývať v rodinnom dome spolu s maloletým dieťaťom a spláca úver na rodinný dom vo výške 473,00 Eur mesačne a ďalší úver vo výške 107,00 Eur mesačne. Matka je samostatne zárobkovo činná osoba s predmetom podnikania sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľnej živnosti, reklamná a propagačná činnosť, obchod s tovarom všetkého druhu v rozsahu voľných živností od roku 2003. Otec je zamestnancom s priemerným mesačným zárobkom 664,00 Eur.

Ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine obsahuje základné kritéria pre určenie výšky výživného a vzťahuje sa na všetky druhy vyživovacích povinností. Osobitnú (špeciálnu) úpravu o vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom obsahujú ustanovenia § 62 a § 63 Zákona o rodine. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná viacerými faktormi, jednak na strane oprávnenej osoby (v danom prípade maloletej E.) a jedna na strane povinnej osoby (v danom prípade otca dieťaťa). Pokiaľ ide o oprávnenú osobu, súd prihliada na jej odôvodnené potreby (strava, bývanie, ošatenie, náklady na zdravotnú starostlivosť, zabezpečenie kultúrnych potrieb a pod.), pričom výška výživného má byť priamo úmerná veku dieťaťa a jeho zdravotnému stavu.

V prejednávanej veci, pokiaľ ide o maloletú E., vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloletá je v školskom veku a podstatné náklady na zabezpečovanie jej potrieb predstavujú náklady na stravu, bývanie, školské potreby, mimoškolské aktivity a pod.. V konaní nebolo preukázané (ani matkou deklarované), že by u maloletej E. boli zdravotné problémy, ktoré by si vyžadovali zvýšené náklady na jej zdravotnú starostlivosť a rovnako nevyvíja nadštandardné resp. finančne náročné mimoškolské aktivity.

Náklady na jej výživu sú primerané veku. Vo vzťahu k otcovi dieťaťa (ako povinnému rodičovi) nebolo v konaní preukázané, že vlastní majetok, hnutelný či nehnuteľný (väčšieho rozsahu), v rodinnom dome, v ktorom žili rodičia do odchodu otca zo spoločnej domácnosti zostala bývať matka s maloletou E.. Jeho príjem zo zárobkovej činnosti sa pohybuje na úrovni 600,00 Eur mesačne, z ktorej sumy musí hradiť výživné na maloletú E. a zároveň musí uhrádzať svoje bežné životné náklady.

Odvolačný súd na podklade takto zisteného skutkového stavu veci a s prihliadnutím na vek dieťaťa, jeho zdravotný stav a zároveň s prihliadnutím na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa ustálil výšku výživného na sumu 120,00 Eur mesačne. V závere poznamenáva, že v budúcnosti možno reálne očakávať zvyšovanie potrieb maloletej E. (napr. v súvislosti s nástupom na vyšší stupeň základnej školy, mimoškolskými aktivitami a pod.), čo môže znamenať (za splnenia ďalších predpokladov) zmenu rozhodnutia o výživnom na toto dieťa.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd podľa ustanovenia § 220 O.s.p. rozsudok okresného súdu vo výroku o určení výživného na maloletú E. zmenil tak, že určil výživné otca na maloletú v sume 120,00 Eur mesačne od podania návrhu na súd, t. j. odo dňa 26.11.2014 a vo zvyšnej časti návrh matky na určenie výživného zamietol. Vo vzťahu k dátumu, ku ktorému odvolací súd určil výživné na maloletú, odvolací súd poznamenáva, že z ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine jednoznačne vyplýva, že výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie za dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Matka v konaní žiadnym spôsobom nepreukázala, že by na jej strane boli dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd mal postupovať tak, že by určil výživné na maloletú aj spätne, t. j. za obdobie pred začatím súdneho konania.

Odvolačný súd v časti výroku o určení nedoplatku otca na výživnom napadnutý rozsudok zrušil a vec a mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa § 162 ods. 2 O.s.p. predbežne vykonateľné sú rozsudku odsudzujúce na plnenie výživného, a teda lehota na plnenie plynie od jeho doručenia povinnému účastníkovi. Začiatok plynutia lehoty na plnenie pri predbežne vykonateľnom rozsudku sa neviaže na právoplatnosť rozsudku. Za tejto procesnej situácie bude preto potrebné v ďalšom konaní vykonaným dokazovaním zistiť, koľko otec zaplatil na výživné odo dňa 26.11.2014 a na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa ustáli výšku zameškaného výživného, pričom bude prihliadať na vykonané platby zo strany povinného rodiča, prípadne plnenie výživného v naturálnej forme. Pri zisťovaní toho, čo otec z titulu výživného už plnil, nemusí sa jednať len o platby výživného poukázané k rukám matky, ale aj iné plnenia, ktoré by mohol súd započítať na úhradu vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu. Tieto skutočnosti v prvostupňovom konaní súd dôsledne nezisťoval. Navyše odvolací súd poznamenáva, že súd má vždy možnosť rozhodnúť o dlhšej lehote na plnenie, než je všeobecná lehota troch dní od právoplatnosti rozsudku, a to postupom v zmysle ustanovenia § 160 ods. 1 O.s.p.. Ak má súd za to, že je na mieste v prejednávanom prípade určiť lehotu na plnenie dlhšiu alebo stanoviť, že sa plnenie má stať v splátkach, musí byť táto časť výroku rozhodnutia súdu podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednáwanej veci, priznaného nároku a osobných pomerov účastníkov je vhodné určiť na plnenie lehotu dlhšiu než tri dni od právoplatnosti rozsudku alebo stanoviť, že peňažné plnenie sa môže stať v splátkach (judikatúra NS SR publikovaná pod č. R 87/1966). Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd sa pred svojím rozhodnutím, ktorým povolil otcovi zaplatiť vyčíslený nedoplatok na výživnom v lehote troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku citovaným ustanovením dôsledne neriadil, resp. svoje rozhodnutie v tomto smere dôsledne neodôvodnil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v predmetnej časti, ako aj v závislom výroku o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b) O.s.p.) zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti (nenapadnutej odvolaním) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.